מתני' שלשה אחין שנים מהם נשואים שתי אחיות ואחד נשוי נכרית מת אחד מבעלי אחיות וכנס נשוי נכרית את אשתו ומת, הראשונה יוצאה משום אחות אשה ושניה משום צרתה; עשה בה מאמר ומת נכרית חולצת ולא מתייבמת: **גמ'** טעמא דעבד בה מאמר הא לא עבד בה מאמר, נכרית יבומי נמי מייבמה, אמר רב נחמן זאת אומרת אין זיקה ואפילו בחד אחא:

מתני' שלשה אחים שנים מהם נשואים שתי אחיות ואחד נשוי נכרית מת הנשוי נכרית וכנס אחד מבעלי אחיות את אשתו ומת, הראשונה יוצאה משום אחות אשה ושניה משום צרתה; עשה בה מאמר ומת נכרית חולצת ולא מתייבמת: **גמ'** הא תו למה לי היינו הך השתא ומה התם דאחות אשה הויא צרה לנכרית אמרת נכרית אסורה הכא דנכרית הויא צרה לאחות אשה לא כ"ש? תנא הך תנא ברישא והך חזיא להתירא ושריא, והדר חזיא לאיסורא ואיידי דחביבה ליה אקדמה ומשנה לא זזה ממקומה:

מתני' שלשה אחין שנים מהם נשואים שתי אחיות ואחד נשוי נכרית מת אחד מבעלי אחיות וכנס נשוי נכרית את אשתו ומתה אשתו של שני ואח"כ מת נשוי נכרית הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת: **גמ'** אמר רב יהודה אמר רב כל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה יבמה יבא עליה הרי היא כאשת אח שיש לה בנים ואסורה, מאי קמ"ל תנינא הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת מהו דתימא הני מילי היכא דלא איחזיא לה בנפילה ראשונה אבל היכא דאיחזיא לה בנפילה ראשונה אימא תישתרי, קמ"ל, הא נמי תנינא שני אחין נשואים שתי אחיות מת אחד מהם ואח"כ מתה אשתו של שני הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת? מהו דתימא התם הוא דאידחי לה מהאי ביתא לגמרי אבל הכא דלא אידחי לה מהאי ביתא לגמרי אימא מיגו דחזיא להאי נשוי נכרית חזיא נמי להאי קמ"ל:

מתני' שלשה אחים שנים מהם נשואין שתי אחיות ואחד נשוי נכרית גירש אחד מבעלי אחיות את אשתו ומת נשוי נכרית וכנסה המגרש ומת זו היא שאמרו וכולן שמתו או נתגרשו צרותיהן מותרות: **גמ'** טעמא דגירש ואחר כך מת אבל מת ואחר כך גירש אסורה, אמר רב אשי זאת אומרת יש זיקה אפילו בתרי אחי ולרב נחמן קשיא דרב נחמן? אמר לך רב אשי ה"ה דאף על גב דלא עבד בה מאמר נכרית מיחלץ חלצה יבומי לא מייבמה והא דקתני מאמר לאפוקי (ג) מב"ש דאמרי מאמר קונה קנין

רש"י

מתני' הראשונה · לנפילה: **גמ'** נכרית יבומי נמי מייבמה · ולא אמרינן משמת בעל האחיות ונפלה לייבם הוזקקה לנשוי נכרית לבדו דהא על בעל אחיות לא רמיא ונעשית זו לרתה בזיקה וכשמת אסר הנכרית על הנשאר משום לרת אחות אשה: **בחד אחא** · כדפרישית דאע"ג דשני אחין ניהו אין זו זקוקה אלא לנשוי נכרית לבדו: **מתני'** הראשונה · לנישואין: **גמ'** היינו הך · וכ"ש הוא דהשתא ומה התם דנכרית עיקר נשואה היא, דאחות אשה נפלה עליה ונעשית לרתה במאמר, אסרתה: **הכא** · דאחות אשה עיקר נשואה היא לא כ"ש דאוסרת נכרית שהיא טפלה: **הך תנא ברישא** · משנה אחרונה זו שנה תחלה והיא דלעיל לא הוי בדעתיה למיתני משום דחזיא להתירא הואיל ונכרית עיקר והדר חזיה לאיסורא משום דמ"מ לרתה היא, ותנייה: **ואיידי דקא חביבא ליה** · דחידוש הוא: **אקדמה** · ותו לא הוה לריך למיתני סיפא אלא הואיל ושנית לא זזה ממקומה: **[מתני'] שעה אחת** · בנפילה ראשונה כשנפלה מאחיו הראשון: **גמ'** הרי היא כאשת אח כו' · ואע"ג דהדר איחזיא: **בנפילה ראשונה** · כל זמן נפילה ראשונה היתה אשתו קיימת שהיא אחותה: **אבל היכא דאיחזיא בנפילה ראשונה** · כגון שמתה אשתו אחר מיתת אחיו ולא כנסה נשוי נכרית: **דאידחיא לה מהאי ביתא לגמרי** · שנפלה ואין כאן אחר אלא זה בעל אחותה, נדחית ונפטרת לשוק ואין עליה לד זיקה עוד: **אבל היכא דלא אידחיא מהאי ביתא לגמרי** · בשעת נפילה, שהיה שם נשוי נכרית וזקוקה לייבם, אימא מיגו דחזיא לנשוי נכרית עדיין זיקתה עליו וכי מתה אחותה ועודה בנפילה תתייבם לזה בנפילה: קמ"ל · רב יהודה דלא: **מתני'** וכנסה המגרש ומת · מותרת זו להתייבם שהרי עד שלא כנסה גירש את הראשונה שהיה ערוה ולא היתה לרתה מעולם: **וזהו שאמרו** · בפרק ראשון נתגרשו העריות לרותיהן מותרות: **גמ'** **טעמא דגירש** · בעל האחיות תחלה ואח"כ מת נשוי נכרית דאפילו בזיקה לא נעשית לרתה מעולם · אבל מת נשוי נכרית והוזקקה נכרית לבעלי אחיות ואח"כ גירש וכנסה לזו הואיל וקודם שגירש נעשית לרתה בזיקה אסורה על אחיו כשימות המגרש משום לרת אחות אשה, דבשלמא אי לא כנסה הויא מותרת לזה מחמת זיקת אחיו הראשון אבל משכנסה ועכשיו זקוקה לזה מלת בעל הערוה אסורה ואע"ג דלא היתה לרתה אלא בזיקה: **בתרי אחי** · כגון הכא דכי מת נשוי נכרית קודם גירושין של זה היתה זו זקוקה לשני בעלי האחיות ומהניא בה זיקה זו לאוסרה על השני: **קשיא דרב נחמן** · דדייק לעיל מרישא מתני' זאת אומרת אין זיקה אפי' בחד אחא: **אמר לך רב אשי** · ההיא דיוקא דלעיל לאו דוקא דה"ה אע"ג דלא עבד מאמר בעל הנכרית באחות (אשה) אשת אחיו, כשימות אשתו מיחלץ חללה ולא מתייבמת הואיל וערוה על בעלה לבדו הויא רמיא ...

תוספות

שלשה אחין · בהך רישא גרסינן הראשונה יוצאה משום אחות אשה והראשונה לנפילה קאמר דומיא דההיא דפרק ב' (לעיל יז.) ובבבא בתרא ה"ג השניה יוצאה כו': **אמר** רב נחמן זאת אומרת אין זיקה · תימה שלא דקדק רב נחמן על מתני' דריש כילד (לעיל יז.): **דחביבה** ליה אקדמה · בשאר מקומות אין דוחק לומר כן אלא אמר זו ואין לריך לומר זו קתני וכאן (ז) דחק לומר כן לפי שבבא שלימה דלא לריכה היא: (ח) **ונאסרה** עליו שעה אחת · בהך בבא הו"מ למינקט ואחד מופנה אלא נקט הכי משום דנכרית נמי מתסרה לפי שהיתה לרת אחות אשה שעה אחת וקלא קשה שאינו מזכיר הלרה כלל וא"ת לרבי ירמיה דאמר (לעיל דף יג.) דהאי תנא דפירקין סבר נישואין מפילין אמאי לא נקט דמתה אחת מן האחיות תחלה ואח"כ מת בעלה של שניה וכנס נשוי נכרית את אשתו ומת אסורה שנאסרה עליו שעה אחת כיון דנישואין מפילין וכן בבבא דלקמן ב' אחין ה"ל למתני שמתה אחת מהן תחלה ואח"כ מת בעלה של שניה וי"ל דלא מהני למימר נישואין מפילין אלא לענין שאם היתה לרת ערוה שעה אחת שוב אין לה היתר אע"פ שבשעת נפילה כבר אינה לרת ערוה אבל כאן משום נישואין מפילין לא נחשבנה כאילו נפלה בחיי אשתו ויצאה ממנו בלותה שעה משום אחות אשה: **גירש** אחד מבעלי אחיות את אשתו · תימה אמאי נקט ג' אחין ה"ל למימר ב' אחין נשואין ב' אחיות וגירש האחד את אשתו ונשא אשה אחרת (ט) ומת ולרבי ירמיה ניחא כיון דאילטריך לאשמועינן דיש זיקה כדדייק רב אשי בגמרא ולרבא נמי נקט הכי למעוטי מת ולא גירש אבל לרב נחמן דקסבר אין זיקה קשיא אמאי נקט ג' אחין וי"ל דלרב נחמן נקט הכי אגב אורחיה לאשמועינן דאין זיקה דלר' ירמיה ס"ל דנישואין מפילין ואם יש זיקה תיתסר אע"ג דגירש ואח"כ מת דמקודם שגירשה חשובה נכרית כזקוקה לו משעה שנשאת לאחיו דנישואין הראשונים מפילין ורב אשי דדייק מינה דיש זיקה סבר דלא אסרינן לה משום דא"א לה ליאסר אא"כ הרי נישואין מפילין: **זאת** אומרת יש זיקה · וא"ת והיאך נסבה המגרש והא הויא לה לרת אחות אשתו בזיקה וי"ל דלא חשיב לרת אחות אשתו בזיקה אלא כשמת אחיו ונפלו שתיהן לפניו אבל כשהוא חי לא ומה שכתב בעל ה"ג דאם מת ולא גירש אסירא לתרוייהו לא בעוד ששניהם קיים אלא לכל אחד כשימות אחיו שהיה אסורה:

תוספות ישנים

ואת אומרת אין זיקה ואפילו בחד ...